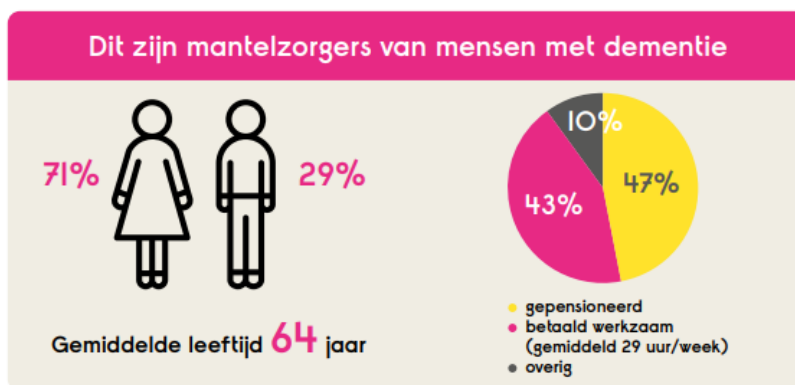

Mantelzorg voor mensen met dementie is een fulltime baan

Position paper Alzheimer Nederland rondetafelgesprek mantelzorg op 28 september '23

Op dit moment hebben 290.000 mensen dementie en verwacht wordt dat dit de komende 20 jaar zal verdubbelen tot een half miljoen. De andere kant van de rekenom is dat er een structureel tekort aan zorgprofessionals is en mensen met dementie steeds langer thuis wonen. Mantelzorgers zijn dus hard nodig, maar niet vanzelfsprekend beschikbaar, zo blijkt uit de cijfers. Het aantal beschikbare mantelzorgers per persoon met dementie zal de komende jaren afnemen. Nederland kent nu vijf miljoen mantelzorgers en maar liefst **800.000** daarvan nemen de zorg op zich van mensen met dementie. Zij vervullen een essentiële rol. Mensen met dementie zijn vaak volledig afhankelijk van hun zorg, steun en aandacht, en dat is geen eenvoudige opdracht. Veel mantelzorgers voelen zich op zichzelf aangewezen en lijden onder de enorme zorglast. Tegelijkertijd zien ze het aantal zorgprofessionals steeds verder afnemen waardoor er nog meer op hun bordje terecht komt.

Alzheimer Nederland voert samen met Nivel iedere twee jaar de Dementiemonitor Mantelzorg uit, een grootschalig onderzoek onder mantelzorgers om de behoeften, belasting en gebruik van zorg en ondersteuning van mantelzorgers in beeld te brengen. In [2022](#) gaven de 4.531 ondervraagde mantelzorgers van mensen met dementie gemiddeld 39 uur per week mantelzorg; een full time baan. Dit is flink hoger dan de belasting van de gemiddelde mantelzorger, die 7,4 uur per week zorgt. Kortom: 43% van de mantelzorgers heeft dus een dubbele baan. Zij kunnen niet gemist worden als werknemer op een krappe arbeidsmarkt en als mantelzorger.

Werkende mantelzorgers: het water staat aan de lippen

Uit de binnenkort te verschijnen Factsheet "Verschil in zorgbelasting en kwaliteit van leven tussen werkende en niet-werkende mantelzorgers" van Alzheimer Nederland en Nivel blijkt dat 43% van de mantelzorgers een betaalde baan heeft naast het mantelzorgen. Van hen heeft 51% een fulltime baan, 38% een grote parttime baan en 11% een kleine parttime baan. Opvallend is dat de omvang van de baan vrij weinig uitmaakt als het gaat om de hoeveelheid zorguren die mantelzorgers maken. Mantelzorgers met een kleine parttime baan 17 uur per week en mantelzorgers met een grote parttime baan 15 uur per week, maar mantelzorgers met een fulltime baan zorgen nog steeds gemiddeld 13 uur week voor de naaste. Gemiddeld besteden werkende mantelzorgers naast hun baan 15 uur per week aan mantelzorg. Het is dus belangrijk dat werkgevers hier rekening mee houden. Dat laat nog te wensen over, zo laat de factsheet zien: 63% van de werkende mantelzorgers vindt dat de werkgever voldoende begrip toont voor hun situatie. Ruim een derde (37%) vindt van niet of weet het niet. Van collega's (73%) krijgt men vaker begrip.

Werkende mantelzorgers waarderen hun kwaliteit van leven gemiddeld met een 7,1 terwijl niet-werkende mantelzorgers hun kwaliteit van leven waarderen met een 6,6. Ook zien we dat werkenden vaker tevreden zijn over het sociale leven (74%) dan niet-werkende mantelzorgers

(60%). Een verklaring hiervoor is dat niet-werkenden de contacten met en de steun van collega's missen die werkende mantelzorgers wel hebben. Desalniettemin geeft 45% van de werkende mantelzorgers aan dat ze het gevoel hebben dat ze de zorg voor hun naaste niet langer dan twee jaar vol kunnen houden.

Ondersteuning van mantelzorgers: we weten hoe!

Dit betekent dat we werkende mantelzorgers moeten ondersteunen. Op de eerste plaats met een casemanager dementie. De onderbesteding in de wijkverpleging was de afgelopen jaren enorm. Uit de Miljoenennota voor 2024 bleek dat dat in 2023 maar liefst 812 miljoen op de plank is blijven liggen. Een mooi budget om de casemanager alsnog actief in te zetten, maar de zorgverzekeraar is hierin de zwakke schakel als het gaat om inkoop en het bieden van informatie. Als alle mensen met dementie een casemanager krijgen, worden mantelzorgers beter ondersteund, hebben mensen met dementie een beter leven en besparen we miljarden, vooral in de Wlz.

En belangrijker: zo behouden we de werkende mantelzorgers ook voor hun eigen baan, waar ze hard nodig zijn. Op dit moment moeten mantelzorgers zich vaker ziekmelden of besluiten ze zelfs om te stoppen met een betaalde baan. Ook voor werkgevers is het dus van groot belang dat de ondersteuning voor hun werkende mantelzorgers op orde is. Werkgevers hebben zelf hierbij ook een rol. Denk aan (h)erkenning van mantelzorgers op de werkvloer, begeleiding en zo mogelijk flexibiliteit in werktijden.

Daarnaast krijgen in Nederland zo'n 12.000 mensen dementie voordat ze 65 jaar zijn. Zij zijn vaak nog aan het werk op het moment dat de diagnose gegeven wordt. Het is van belang dat deze werknemers zo lang mogelijk normaal blijven meedraaien in de maatschappij en dus ook op de werkvloer. De ondersteuning van mantelzorgers is ook voor hen zeer urgent.

Mantelzorgers geven hun sociale leven een hoger cijfer en zijn minder eenzaam als ze:

<p>1</p> <p>Een casemanager dementie hebben</p>	<p>2</p> <p>Hulp en begrip krijgen vanuit hun directe omgeving</p>
<p>3</p> <p>Zorgtaken delen met andere familieleden en vrienden</p>	<p>4</p> <p>Ook betaald werk hebben naast hun mantelzorgtaken</p>

Hoe Alzheimer Nederland bijdraagt

Op ons platform dementie.nl vinden mantelzorgers tips en informatie over het omgaan met dementie en kunnen zij in contact komen met lotgenoten en experts. Voor persoonlijk contact kunnen mensen bellen met de DementieLijn. In de buurt organiseren onze regionale afdelingen allerlei activiteiten, zoals onze Alzheimer Cafés en Theehuizen, gespreksgroepen voor lotgenotencontact, informatie en advies. Ook bieden we trainingen en informatie aan werkgevers over mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.

Meer weten? j.meerveld@alzheimer-nederland.nl of op www.alzheimer-nederland.nl